

DIRVA

Nr. 146

Gruodis-December 19, 1962

Cleveland, Ohio

IŠTVERMĖS LIETUVIŲ TAUTAI

Šią naktį gims mažasis Kristus,
Jo laukdama, puošiasi gamta:
Baltai nuklojo visą žemę,
Kad būt skaidri ir nekalta.

✻

Kelkis, brolau, skubėk ratarų,
Kelias puikus, balti laukai;
Būdavo mažąjį Jėzulį
Tu dar per tamsą aplankai!

✻

Aš išklūpoju visą naktį
Lange, tavęs belaukdama,
Šventų Kalėdų ryto tylą
Sudrumsčiau, gailiai verkdamą...

✻

Geriau kulka perskroستų širdį,
Negu žinia tokia baisi:
Ir vėl lavonai guli gatvėj,
Pažįstami veidai visi...

✻

Apnuoginti drąsuolių kūnai,
Mušimo žymės ant veidų,
Jiems pagalvė, tik plytos, akmenys,
Saujelė kruvinų šiaudų...

✻

Gerasis Dieve, kam tu leidi
Taip savo karžygius kankint,
Krauju aplaistytą sniegą, žemę,
Lavonais jų gatves dabint...

✻

Leiskit pažvelgti paskutinį
Kartą jam į veidą ir akis,
Nebaisūs geležiniai pančiai
Nebaisios kančios, nei mirtis!

✻

Leisk suklupti jiems prie kojų
Ir išbučiuoti jų rankas,
Paklausti jų: — Brangieji broliai,
Kas dabar laisvę mums parneš?..

LAISVĖS KOVŲ DAINOS

-- Priešas įvykdė taktinį atsitraukimą. Ką aš turiu daryti su užimtu plotu?...

Derybos dėl NATO ginklavimo

RUSK IR McNAMARA STENGIASI ĮKALBĖTI SAVO EUROPINIUS KOLEGAS PRIIMTI WASHINGTONO PAŽIŲRĄ Į ŠIAURINIO ATLANTO GYNIMOSI SAJUNGOS (NATO) APGINKLAVIMĄ. — O JI TOKIA, KAD AMERIKA PASILAİKYS ATOMINIŲ GINKLŲ MONOPOLIJĄ IKI TARPTAUTINIO SUSITARIMO DĖL JŲ KONTROLĖS. — TU TARPU EUROPIEČIAI TURI APSIGINKLUOTI KITAIŠ GINKLAIS TAIP, KAD NIEKAM NEATEITŲ PAGUNDA PANAUDOTI ATOMINĖS BOMBAS.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Valstybės Sekretorius Dean Rusk ir jo kolega Gynimosi Sekretorius Robert S. McNamara Paryžiuje stengėsi į NATO organizaciją susibūrusiems Europos valstybių ministeriams įpršti savo pažiūras į taikos išlaikymo galimybes. Kaip jau keletą kartų minėjau, dabartinės Washingtono administracijos pažiūra šiuo reikalu yra tokia:

"Jei mes turėtumėm aiškia konvencionalių (ne atominių) karinių jėgų persvarą" -- taip tą pažiūrą formulavo Valstybės sekretorius George W. Ball, kalbėdamas NATO parlamentarių konferencijoje lapkričio mėn. tame pat Paryžiuje -- "mes neturėtumėm susidurti su baisia dilema: panaudoti atominius ginklus arba pasitraukti".

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* **PREZIDENTAS KENNEDY PAREIŠKĖ**, kad tuo tarpu jo sutikimas su Chruščiovu neduotų teigiamų rezultatų šaltojo karo problemoms sprendžiant. Nei Kubos nei kiti įvykiai neduoda pagrindo tikėtis pokyčių sovietų užsienio politikoje.

* **GAUNAMOS INFORMACIJOS IŠ MARINER II SATELITO**, priartėjusio prie Veneros, leidžia tikėtis, kad bus galimybė ištirti ne tik atmosferą tos planetos orbitoje, bet nustatyti paviršiaus pobūdį ir patikrinti, ar galimi bet kokie gyvybės pasireiškimai.

* **PROGRAMA, ĮGALINUSI KUBOS PABEGELIUS STOTI Į JAV KARIUOMENĖS** ispaniškai kalbančiųjų dalinius, susilaukė 1.700 karių. Priimamųjų amžiaus riba nuo 26 m. pakeliama iki 30 m., kad kuo daugiau kubiečių galėtų ta progą pasinaudoti.

* **SOV. SAJUNGA PRIVERTĖ KEISTI JAV AMBASADOS MASKVOJE SĄSTATĄ**, apkalinant 5 JAV diplomatus šnipinėjimu. Tikrumoje komunistai guodžiasi pagavę šnipą savųjų tarpe, tulą O. Penkovski, dirbusį sovietų mokslinių tyrimų srityje.

* **CHRUŠČIOVAS MODULIAVO RAUD. KINIJS JAV-bėms** taikomą pavadinimą "popierinis tigras" į "popierinį tigrą su atominių dantimis".

* **PREZIDENTAS KENNEDY IR BRITANIJOS MIN. PIRMININKAS H. MACMILLAN** gruodžio 19 d. susitinka Bahamų saloje pasitarimams.

* **KOMUNISTINIŲ KRAŠTŲ SUNKUMAI AUGA** ne vien dėl ekonominių negalavimų, bet Sov. Sąjungos ir Raud. Kinijos nesutarimai taip pat verčia Chruščiovą kalbėti kur kas atsargiau.

* **RAUD. KINIJS VADAI JAU ČIASI APVILTI NEUTRALIŲJŲ**, nesulaukę jų moralinės paramos invazijos Indijon metu.

Toji pažiūra išplaukia iš prailos, kad sovietai sąmoningai nepradės atominio karo, nes tokią pradžią būtų tuojau pat sunaikinti. Jei tačiau, pavyzdžiui Berlyne, sovietai pradėtų kokius nors karinius žygius, sakysime Rytų Vokietijos vardu ir amerikiečiai negalėtų jiems pasipriešinti konvencionaliais ginklais dėl savo kariuomenės Europoje neskaitytumo, kada jie ir jų sąjungininkai atsidurtų prieš tą nemalonų klausimą: pradėti atominį bombardavimą ar ne? Kas būtų tada, jei Chruščiovas neturėdamas kelio atgal nesitrauktų ir atsakytų atominių Europos ir Amerikos bombardavimu, kuris reikštų tikrą mirtį milijonams žmonių. Tokių galimybių išvengimui, Washingtonas siūlo NATO kraštams taip sustiprinti konvencionalines kariuomenes, kad jos būtų pajėgios ir be atominių ginklų panaudojimo apsaugoti Berlyną ar kitą Europos taikinį nuo sovietų kėslių. Skaičiuojama, kad tam reikalui reikia turėti Vakarų Europoje bent 30 divizijų. Šiuo tarpu turima tik apie 20 ir tai nepilnų divizijų.

Europiečių pažiūra yra lengvai suprantama: sovietai nepuola todėl, kad bijo amerikiečių atominės persvaros. Jei taip, tai kam mums veltui leisti pinigų konvencionaliniams ginklams? Geriau mes tais pinigais arba tiksliau tomis ūkinėmis pastangomis, kurios yra reikalingos apsiginklavinimui, sustiprinsim savo kitas gyvenimo šakas. Užtat tuo metu, kada amerikiečių visų tautos pajamų net 11,3% yra išleidžiami krašto gynimo reikálams, britai tiems reikálams teišleidžia tik 6,7%, prancūzai --

7,2%, o vokiečiai tik -- 5,9%.

Prancūzai išleidžia, palyginti daugiau už kitus europiečius, nes de Gaulle yra tos nuomonės, kad jei Prancūzija turi stiprinti savo kariuomenę, tai ji turi turėti ir savo atominius ginklus, kuriuos panaudoti ji turi turėti teisę pagal savo nuožiūrą. Bet amerikiečiai nenori duoti Prancūzijai atominių ginklų, dėl to, kad jie bijo, jog jų užsinorės ir Vokietija, ir Italija ir kiti mažesni kraštai ir tada atominio karo pavojus labai padidės. Washingtone viliamasi, kad ir sovietai nenori pamatyti atominių ginklų Kinijos komunistų rankose. Dėl to, Washingtone tikimasi, ir sovietai turėtų turėti intereso susitarti dėl atominio apsiginklavimo suvaržymo ir net jo kontrolės. Tuo pateisinamos visos nuolaidos nusiginklavimo derybose.

Jei tos derybos kada nors privestų prie susitarimo, Europai juo labiau būtų svarbu atremti bent kokį užpuolimą konvencionaliais ginklais. Dėl to amerikiečiai atsisakė kartu su britais dirbti vadinamame "Skybold" projekte, kuris siekė pagaminti tokias raketas, kurios, su atominiu užtaisais, galėtų būti paleistos iš bombonešų. Tam reikalui jau buvo išleista pusė milijono dolerių, tačiau visi bandymai buvo nesėkmingi. McNamara aiškina, kad amerikiečių nutarimas yra padarytas išneinant iš grynai techninių -- ūkiškų samprotavimų. Tokias raketas sunku padaryti, o ir patys lėktuvai greitai sensta, tai verčia susikonsultuoti kitų moderniškesnių ginklų gamybai. Britai amerikiečių atsisakyme įžiūri ir politinius sumetimus, būtent, kad ir britai atsidurtų prancūzų padėtyje.

Kad atsisakymą dalintis atominiais ginklais su europiečiais pasaišdinus, amerikiečiai sutinka kalbėti dėl NATO bendro atominių ginklų arsenalo, tačiau nors tas arsenalas ir būtų bendras, jį panaudoti vistiek reiktų asmeniui JAV prezidento sutikimo. Dėl viso to, atrodo, kad susitarimo visais klausimais šiuo metu dar sunku būtų tikėtis, tačiau NATO kraštai vistiek padarys vieną kitą žingsnį savo konvencionalinių kariuomenės dalinių

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

NAUJOJI LIETUVOS KVISLINGŲ RIKIUOTĖ

Sekmadienio rytą, gruodžio 9 dieną, viešai paskelbtas respublikinio kompartijos padalinio Lietuvoje viršūnių pareigūnų naujas paskirstymas vietomis.

Sovietinės kompartijos padalinys Lietuvoje dabar jau turi "kepurę", vadinamą "LKP CK Prezidiumu", kurio priešakyje pasiliko A. Sniečkus, Jam tebėra paliktas ir pirmojo sekretoriaus titulas.

Jo antrininku (antruoju sekretorium) ir toliau pasilieka Maskvos "akis ir ausis" (arba, kaip sakoma, "kaklas galvai -- Sniečkui -- kur reikia sukinėti") -- B. Popovas.

Jei šiedu atitinka tai, kas paprastai vadinama pirmininko ir vicepirmininko vardais, tai tikrasis sekretorius (organizaciniams reikálams) pasilieka A. Barkauskas, vienas iš jaunesniųjų sekretorių. Prieš jį ilgą laiką tose pareigose buvo V. Niunka, kuris dabar išėjo į mokslininkus-akademikus: rašo veikalą "Vatikano socialinė-ekonominė doktrina".

Ketvirtas iš eilės sekretorius (ideologiniams reikálams) taip pat lieka vėliausiai į sekretorių rangą pakilęs A. Barkauskas.

Pasilieka prezidiume sekretoriaus titulu ir J. Maniušis, jau keletą metų esąs sekretariatu, pramonės prižiūrėtojo vaidmenyje.

Prisidėjo naujas (šeštas) sekretorius -- R. Songaila, iškilęs tik pereitą pavasarį, kai buvo paskirtas Žemės ūkio produktų gamybos ministerijos viršininku (užėmęs taip pertvarkytoj buvusiojo žemės ūkio ministerijoje V. Vazalinsko vietą).

Be to, prezidiuman dar buvo įtraukti ir trys pareigūnai "ex officio" -- M. Šumauskas, kaip administracijos viršininkas (vad. Ministrų tarybos pirmininkas, atseit, kaip ir ministeris pirmininkas), J. Paleckis (respublikinio "parlamento" prezidiumo pirmininkas, kaip ir prezidentas) ir A. Česnavičius, kaip "komso-molo" vadas (pirmasis sekretorius) Lietuvoje.

Šio prezidiumo "kepurės" formaliai koordinuojami, bet nevadovaujami (kadangi daugiau tie-

sustiprinimui -- bent Vakarų Vokietija poros metų bėgyje ne tik išpildys jau numatytą 12 divizijų normą, bet gal pridės dar 3 divizijas. Tokiu būdu vokiečiai sudarytų beveik pusę NATO jungtinės armijos, kas būtų logiška, nes jų teritorija yra pirmoji, kur gresia karinis susidūrimas. Politiniai tai gali privesti prie glaudesnės JAV - Vakarų Vokietijos sąjungos, ką tarp kitko ir pranašavo buv. Valstybės Sekretorius Dean Achesonas, kurio kalba sukelusi didelį britų nepasitenkinimą (Achesonas aiškino, kad Britanija tapo antraeilė valstybė), atrodo, buvo inspiruota artimų prezidentui Kennedy sluoksnių, jei ne kam kitam, tai kaip bandymo balionas, siekiant duoti britams suprasti tikrąją padėtį.

siog nuo Maskvos atitinkamų institucijų priklausomi) bus du skirtingi respublikinio CK biurai: vienas biuras "miesčionims" (pramonėje dirbantiems), kitas "sodiečiams" (žemės ūkio srityje dirbantiems) tvarkyti.

"Miesčionių" luomo vyriausiu tvarkytoju -- biuro pirmininku -- paskirtas J. Maniušis, prezidiumo narys-sekretorius. Jo pavaduotoju -- S. Jasiūnas ir biuro nariais -- F. Bieliauskas, A. Britovas, P. Dragelis, N. Izvekovas, K. Kairys, P. Kulvietis, P. Mišutis jau žinomi, kaip ilgesnį laiką buvę įvairių pramonės ministerijų -- valdybų viršūnėse. Kiti yra iškelti iš šešėlio.

"Sodiečių" luomui tvarkyti biuro pirmininku paskirtas tik dabar į prezidiumo sekretorių rangą iškeltas palyginti dar naujas žemės ūkio gamybos specas R. Songaila. Jo pavaduotoju paskirtas J. Novickas, o jo biuro nariais -- M. Grigaliūnas, V. Giorjevas, P. Griškevičius, V. Kolesnikovas, A. Zorska, nei vienas nebuvęs anksčiau viršūnėse pareigose (Kolesnikovas keletą metų jau buvo partijos įstaigos valdininkas, žemės ūkio skyriaus vedėjas).

Partijos CK paskyrė taip pat ir "Partinės-valstybinės kontrolės komiteto" pirmininką (maždaug kaip valstybės kontrolierių -- trečiąjį sekretorių prezidiume, A. Barauską. Tie trys -- Maniušis, Songaila ir Barauskas tuo būdu užima pačias reikšmingiausias raktines pozicijas. Nors Sniečkus ir Popovas lieka formalių jų viršininkai -- koordinatoriai, praktiškasis valdžios veikimo gairių nustatinėjimas ir kontrolė yra pavedama šių trijų asmenų vadovybėn, o jie veiks Maskvoje ką tik suorganizuotų atitinkamų "valstybinių komitetų" instruktuojami ir prižiūrimi, kad nenukryptų į "vietininkiškumo tendencijas", tai yra, reikalų tvarkymą derintų visų pirma su visos imperijos, o ne su vietiniais interesais.

JAU PASKELBTAS IR ADMINISTRACINIO PADALINIMO PAKERTIMAS LIETUVOJE

Gruodžio 9 d. paskelbta, kurie rajonai, ryšium su Maskvoje nustatytomis reformomis, panaikinti ir prie kurių jie prijungia-

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išleina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Lai-kūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

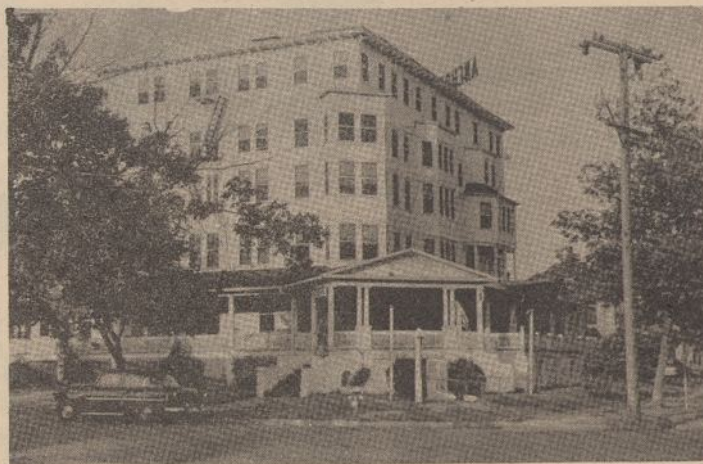
mi. Būtent:

AKMENĖS -- prie Mažeikių, ARIOGALOS -- prie Raseinių, ŠALČININKŲ -- prie Eišiškių, JIEZNO -- prie Prienų, JONAVOS -- prie Kauno, KALVARIJOS -- prie Marijampolės (vad. Kapsuko), NEMENČINĖS -- prie Vilniaus, PAGĖGIŲ -- prie Šilutės, RAMYGALOS -- prie Panevėžio, RIETAVO -- prie Plungės, SKAUDVILĖS -- prie Tauragės, ŠIRVINTŲ -- prie Ukmergės, UŽVENČIO -- prie Kelmės, VARNIŲ -- prie Telšių, VIEVIO -- prie Trakų.

Ryšium su tuo daugelis pakraščių vietovių perkelta iš vieno apylinkių į kitas ir eilė pakraščių apylinkių priskirta prie kitų rajonų, negu jų buvę rajonų centrai.

Administracinio padalinimo tvarkytojai turi vilties, kad dabar gal jau tas paskirstymas galės būti pastovesnis, ir net galvoja leisti naują laidą knygos, kurioje būtų smulkiai nurodyta, kokia vietovė apylinkėi ir rajonui priklauso ir kokiaje apylinkėje koki yra sovchozai bei kolchozai. Tokia knyga (apie 1000 psl.) buvo išleista 1959 metais, bet per trejus metus administracinis padalinimas tapo tiek per-taršytas, kad toji knyga dabar jau visiškai nebetinka naudoti. Tačiau iš Sniečkaus prasitarimų dar kyšo abejonė šio suskirstymo pastovumui. Patyrimas gal parodys, kad dar reikia pertvarkyti pertvarkymą... (LNA)

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
Prospect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiajame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiektis traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

JORDAN CAMERA & SUPPLY STORE

3802 West 25th Street

SH 1-5511

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

4 ¹/₂ %

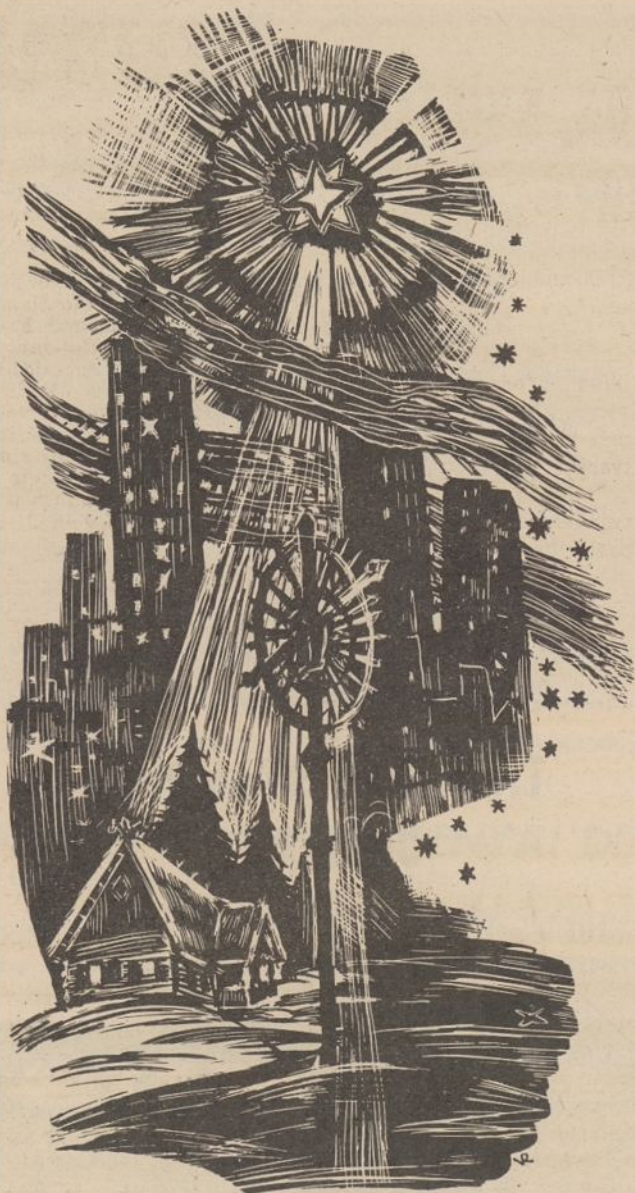
metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

VYTAUTO RAULINAIČIO piešinys

KALĖDŲ ŽIBURIUOSE

Tuli skiria visą savo gyvenimą šelpimui, auginimui, gaivinimui to, kas gyva, kas gera ir tauru, kiti pasimėgsta griovimu, naikinimu, niekinimu. Bet yra ir tokių, kurie svyrinėja ir tai vienaip, tai kitaip apsiereiškia. Ale visame tame numanytinas Kūrybos vyksmas.

Vydūnas

Nušvis veidai Kalėdų eglutei sužibėjus. Užsidegs įvairiaspalvės lemputės vienu ypu. Elektronų amžius. Užsidegs lemputės didžiulėje eglėje, paspaudus mygtuką už šimto mylių. Tai kartu ir žmogaus kūrybos vyksmas.

Kūrybos vyksmas ir Kalėdos ir gyvenimas pasuko įvairiais keliais. Vienur tas vyksmas siekia dvasinės tobulybės, kitur einama ir prie tradicijų sumechanėjimo. Eglutė jau nebe ta. Daug kur ji jau metalinė. Daug kur ji jau motorizuota. Šviečia, sukasi, šokių tokius muzikos garsus išduoda. Tai jau besielė mašina. Tradicija prekybinės kūrybos vergijoje.

O ar kas bepasigailstame vaškinių žvakučių kvapo? Ar bepasigailstame šviežių sakų ir tik ką iš pamiškės atsiņeštos eglaitės aromato? Ne. Nes tai, girdi, ne laiko dvasioje. Tai regresas ir nesugebėjimas žvelgti į gyvenimą. Tai užkietėjęs konservatyvumas...

O vis tik, kad ir taip, bet jei jauti ir gyveni momentą ne motorizuotoje šiandienybėje, o gilesnėje, gal šiam amžiui ir kuklesnėje aplinkoje, gal lengviau surandi save, savo praeitį, savo paskirtį artimam ir savo aplinkai.

Mygtuką paspausi, lemputės vėl užges. Bet širdyje gal liks bent atspalvis to žiburėlio, užžiebtos kitose aplinkybėse, kitoje aplinkoje. Gal tai vienintėlis žiburėlis, bešviečias lietuvių širdyse, primenąs Kalėdas ten, kur priešpaudžė reikia rasti ryšys tarp Kalėdų džiaugsmo, naujos jėgos ir vilties šaltinio.

Kiek tai reikalauja dvasinės jėgos, kiek dvasinės stiprybės!

Sveikiname vieni kitus nuoširdžiai. Daugeliui Kalėdų sveikinimai liko vientinteliu ryšiu, savo egzistencijos priminimu. Sveikiname dėl tradicijos, sveikiname ir todėl, kad išsiilgstame dar ryšio. Žinome, kur mūsų artimieji laukia šviesesnių Kalėdų, žinome, kad ir mes nesame apsaugoti nuo demonų. Neapsaugoti, nes patys kartais esame jų kūrėjai.

Ateina Diena šventiškai nuotakai. Ateina Diena, kurioje priimsime, įteiksime dovanas, pasikeisime gražiais linkėjimais. Pavieniai linkėsime laimės, džiaugsmo ir pasisekimo. Tautai ką mes palinkėsime, ką padovanosim?

Pasižadėjimą neapvilti Jos. Pasižadėjimą neužgesinti širdyse to gyvojo žiburėlio, kuris rodytų kelią į Naują Užgimimą, į bendrą Kalėdas po žvaigždėtų, laisvos Lietuvos dangum.

KALĖDOS

Stasys Santvaras

Baigiasi du tūkstančiai metų, kai žemės žmogui buvo atnešta Geroji Naujiena. Artimo meilė, skaitinanti Homo Sapiens dvasią, turėjo atnešti didelę pažangą į žmonių dvasinį ir ūkinį gyvenimą. Negalėtumėm tarti, kad nebuvo pažangos, kad nebuvo pastangų Viešpaties Kristaus Naujienai suprasti ir įsijausti. Krikščionybė pasauliui yra davusi nuostabių mokslo ir meno laimėjimų, skambančių nuskaidrintos sielos himnais Visagaliui.

Deja, lietuvių tautos istorija yra pilna šiurpių ir kruvinių įvykių, liudijančių, kad į mūsų kraštą artimo meilės Evangelija buvo nešama kardu ir ugnimi. Vargu anų dienų Vak. Europos riteriai, suniekinę Kristaus mokslą ir apaštalavimo pašaukimą, pagalvojo, kad savo žygiams jie baisiai tolstą nuo Kūrėjo veido. Panašių "krikštijimo" faktų rastumėm ir kitų tautų gyvenime. Visa tai kelia širdy ne tik nustebimą, bet ir nusiminimą. Žemės žmogus nesuprato Kristaus mokslo, nepajėgė įsijausti gal į patį pagrindinį to mokslo tarimą: reikia mylėti savo artimą, ir reikia jį mylėti neveidmainingai!

Prievarta lietuvių tauta nebuvo apkrikštyta. Ilgai ir atkakliai kovojusi už savo dvasios nepriklausomybę, kai atėjo laikas, krikštą ji priėmė laisva valia, o priėmusi ir Gerąją Naujieną įsisąmoninusi, ji buvo ir tebėra Kristui ištikima, aukodama jam net savo vaikų gyvybę, kaip kadaise aukoj, gindama Amžinąją Ugnį. Tai galėtų būti mūsų pasididžiavimas, kai žvelgsim į ugnim nutviskusią Kalėdų eglutę.

Vargas tikrai, kad krikščioniškasis pasaulis ir šiandien negirdi, jog lietuvių žemėje, taip pat ir kitose Vidurio Europos krikščioniškose šalyse, Antikristo balsu mauroja barbaras, nesivarždamas uždarinėja šventoves ar daro iš jų visokių griozdų sandėlius, žmones, kurie tik Kristų, marina vergų badu Arktikos šalty. Jeigu skaudžią ir gilią žalą Ganytojo širdy paliko žmogus, Jo vardu į rankas paėmęs kardą, tai ir šiandien Jam, turbūt, gaudu regėti, sergančius prisitaikymo ir hipokrizijos ligom, Fariziejai buvo nuvaryti nuo šventovės durų, šiandien jų klegesio vėl pilni šventoriai! Atrodo, pasauliui reikalingas naujas Kristaus atėjimas, deja, niekad ir niekam Jis to grįžimo nežadėjo. Būleka tik vienintelė viltis: kad Kristus gimtų to žmogaus širdy, kurioj Jis mirė, kurioj dar niekuomet nebuvo gimęs. Švėsdami Jo gimimo šventę, gal neturėtumėm kalbėti apie susitikimą su Juo tada, kai bus daug kas pervelu, kai ateis paskutinė kiekvieno gyvio diena...

Kalėdos yra ne tik susimąstymo, bet ir didelio džiaugsmo laikas. Kas pajėgia, tas ir nūdien dar gali girdėti angelų giesmę: Garbė Dievui aukštybėse, ramybė ir taika geros valios žmonėms žemėje!

Mes gyvenam krašte, kur Kalėdų šventės yra ypačiai dailiai švenčiamos. Užsidega milijonai reklaminių žiburių, miestų sodai puikiai išdabinami, gatvės skamba kalėdinės giesmės ir varpai, didmiesčiai juda, lyg dideli skruzdėlynai. Visa tai mūsų akių ir ausų neturėtų piktinti, nesgi tai tėra tik priminimas, kad tėvai nepamirštų vaikų, vaikai tėvų, kad bičiulis atsimintų, jog jis turi bičiulį, kad sužadėtinis nebūtų veidmainingas savo mylimai, o jinai jam ištikima, kalėdiškai tariant -- kad artimas nepamirštų artimo meilės! O jį šioj šaly stengiasi prisiminti ir privatus žmogus, dabindamas savo duris eglų vainikais. Spalvotom ugnelėm apšviesdamas savo namų langus, šviesom apgrendamas lauke stovinčią elgę ar kurį kitą medį. Ta išorinė pompa turėtų džiuginti Gimusio širdį, jeigu ir Jo mylimų žmonių sielos spindėtų tom pačiom ugnimis...

Aišku, tų džiaugsmingų šviesų spinduliai apšviečia ir mūsų veidus. Gyvendami šiame krašte, mes neturime net bandyti iš tų kalėdinių nuotaikų išsijungti. Tačiau visada prisimintina, kad lietuviui Kalėdos yra šeimos ir šeimynos šventė, visus apjungianti ir sutaukanti prie Dievo duona padabinto skobnio. Tegudega milijonai žiburių, tegu jų šviesa krinta į mūsų širdis, bet mes, lietuvi, nepamirškime tos Kūčių Vakarų mistikos, kada ir gyvuliai tvartuose pradeda žmogaus balsu kalbėti, nepamirškime šienų apklotų skobnio, nepamirškime pasninko valgių ir to žolės stagarėlio, kuris byloja apie mūsų amžiaus ilgumą, nepamirškime ir tėvo, Kūčių vakarą užstalėj tariančio tikėjimo kupiną maldos žodį. Tie papročiai, iš senovės

Birutė Drungienė
Chicago

REIKALAUJA ATITAIŠYMO

Lapkričio 30 d., Vienybėje V. Tysliavienė paskelbė, kad R. Kezys "eina šalties keliais". Toks kaltinimas prilygsta pasakymui, kad R. Kezys tarnauja Lietuvos okupantui.

Šis užmetimas yra padarytas be jokio pagrindo ir yra besąlyginiai neteisingas. Priešiniai visi faktai, pagrįsti R. Kezio veikla ir straipsniais, liudija nekompromisingą kovą su okupantu.

R. Kezys yra mūsų skyriaus steigėjas ir aktyvus narys nuo skyriaus įsteigimo iki šios dienos. Mes jį gerai pažįstame, ir todėl visuomenę galime užtikrinti, kad V. Tysliavienės tvirtinimas yra absoliutus prasilenkimas su tiesa.

Toks Vienybės redaktorės faktais nepagrįstas išsiškimas reikalingas atitaisyti.

Akademinių Skautų Sąjūdžio New Yorko skyriaus valdyba: Jurgis Brutis, pirm., Laima Šileikytė, Ak. Skaučių Dr. vės pirm., Viktoras Kirkyla, Korp! Vytis pirm., Dalia Bulgaraukaitė, Filisterių Skautų S-gos pirm.

Redakcija pastebi, kad skaitytojų laiškuose reiškiamos nuomonės, mintys ir pareiškimai nebūtinai turi reikšti redakcijos ar leidėjų nuomonę. Laiškų skyrius, kaip ir daugelyje laikraščių, yra kelias atviram skaitytojų nuomonių pareiškimui, kiek tos nuomonės derinasi su spaudos etikos dėsniais.

Stasys Santvaras

KALĖDOS

Regiu aš moterį su kūdikiu ant rankų,
Keliančią per erdvę ir per laiką -- --
Ar ji paskaito ženklus, kylančius per dangų,
Ar žino, kas ištiks pirmagimį jos vaiką?..

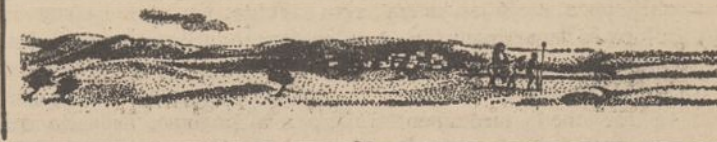
Kaip marmuras, suskyla laimės dievo kaukė,
Į žemės purvą puola meilės vaisiai -- --
Paklydusio pirmagimio jie niekad nesulaukė,
Žiedai, tai tik lemties vaikai beteisiai...

Regiu aš moterį su kūdikiu ant rankų,
Pavasari ateinančią į žemę -- --
Ji tiki saulę, tiki mėlynąjį dangų,
Nors horizontai, kaip juoda naktis, aptemę...

Ar dukra bus tyra, kaip tekanti aušrinė,
Ar eis kentėt, kaip motina kentėjo? -- --
Ar bus tikrai graži gėlė pavasarinė,
Linguojama dienų ir karšto vėjo?..

Regiu aš Motiną tarp asilo ir jaučio,
Regiu Jos kelią į kančių Golgotą -- --
Nugriūna skardis, ir pakyla šmėklos griaučių,
Moters širdis, kaip žemė, skausmo išvagota...

Iš naujai išleisto poezijos
rinkinio Aukos Taurė.

atkiel, mūsų Kalėdas daro kitokias ir savaimingas. Jų dvasia gyvendami, būsime daug vertingesni sau žmonės.

Kalėdų metas skaudžiai primena, kad mūsų šeima yra sugriauta. Piktas žmogus, iškrūpęs iš Kristaus nutiesto kelio, trėmė ir tremia, blaškė ir blaško mūsų tautą. Kaip mes benorėtumėm, o Lietuvoj, savo tėvų namuose, negalim visi drauge prie Kūčių stalo atsisėsti. Amerikoj kiekvienai lietuvių šeimai, kurios tuoliai neapplančys jokia nelaimė, tikrai bus gerai nusiteikusi ir soti. Nors tariama, kad sotas alkanas nesupranta, Kalėdų metu prisiminkim, kad mums yra Dangaus skirta pareiga paremti seserį ir brolių, kurie sunkioj nelaisvėjalksta ir kenčia...

Ir nepraraskim vilties. Nors Gerosios Naujienos iki šiol žmogus nesuprato, bet gal po dviejų tūkstančių metų, jis išgirs ir supras tą giliai prasmingą giesmę: Garbė Dievui aukštybėse, ramybė ir taika geros valios žmonėms žemėje!

sukūrė tokią sudėtingą žmogaus sielą.

Kūrėjas, žinoma, skleidžia savo mintį pagal pažinimą, pagal savo jausmų gilumą ir savų formų galią. Nelygūs kūrėjai, nelygus grožio ir išliekamumo jo kūriniai.

Bet kiekvieno kūrėjo diena yra ilga, persotinta suvokimo kancios ir kūrybinio vyksmo įtempimo. Jam reikalinga plataus gyvenimo, kad pažintų ir ilgos tylos, kad įsijaustų į gyvenimą ir žmogų. Šie laikai yra negailestingi kūrėjui. Jis nustumsta į būrį visų, kurie dirba tik duona. Kūrėjo dienos dažnai smilksta prie mašinos, vergaujant pramonei, plaukiant indus ir virtuvės grindis, barant visuomenę, ar klausantis jos barimų.

Bet kūrėjo neapsprendžia gyvenimo sąlygos, nei parbloška vargai. Gal būt, sunki našta su lenkia jo pečius; kartais gal per anksti jį išstumia iš gyvenimo; -- tačiau jo diena, trumpa ar ilga, yra visada pilna kūrybinės minties ir troškulio tą mintį įtvirti į pavidalus. Kūrėjo diena yra duoti, nuolatos duoti, nieko sau nenorint ir nepasiliekant. Turtai bei garbė gali ateiti ar neateiti; žmonių meilė ar neapykanta gali jį užplūsti ar palikti; kūrėjas jautresnis savo kūriniam, kuriuos nori pasauliui atiduoti, negu turams, garbei, patogumams, dėmesiai ar paminklams.

Ilgą yra kūrėjo kancios diena, bet didelis džiaugsmas, kai kūrybinio vyksmu gali sudėti į meno veiklą save bei savo pažinimą ir padovanoti tiems, kurie jį priima ir kurie juo grožisi.

KŪRĖJO DIENA

ALĖ RŪTA

Žio ilgesys. Jis tą medžiagą perkeičia ir palenkia savo minčiai.

Todėl kūrėjo diena perkrauta mintimis ir vaizdais. Ar jis renkasi tam tikrą medžiagą, ar jos nesirenka, ir nežiūrint konkrečių jo kūrybos tikslų ar formų, -- vistiek, jau ir kūrybinę pasąmonę, jis artėja į didžiąją kūrybą, į pačią pirmąją išmintį, kuri įreminio šitą puikų pasaulį ir kuri

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS

Clevelando 12-tas skyrius

linki linksmy

KALĖDŲ ŠVENČIŲ ir LAIMINGŲ 1963 METŲ

Dirvos redakcijai, skaitytojams ir visiems geriems lietuviams

Valdyba:

K. S. Karpus, pirm.
Jonas Rastenis, sekr.
Pr. Pračys, narys.

Vyt. Stuogis, vicepirm.
V. Blinstrubas, išd.
V. Morkūnas, kandidatas

DRAMBLIO NĖNEPASTEBĖJO..

Žinomų lietuvių veikėjų ponų Bartko naujo namo Beverly Shores, Ind. aprašymas užėmė laikraščio "Chicago Daily Tribune" (1962, XII, 8 d. Nr. 294) "Home Guide" skyriuje pusę puslapio. Aprašymą iliustravo keturios nuo-

traukos, iš kurių vieną itin puošė skaitanti knyga namų šeimninkė. Jos asmeninis įrašas į namo vidaus architektūrą buvo net keturis kartus pabrėžtas, palikdamas įspūdį, kad jos meniškumo sugebėjimai dekoravime, dalyne, rankų darbo sienu, statų ir kitų meno objektų išpuošime padarė namą vertu būti aprašytam šiame dideliame laikraštyje.

Tur būt, neapsiriksiu, sakydama, kad Chicagos lietuviai skaitė tai su dideliu įdomumu, nes aprašomas juk lietuvių namas. Deja, šį faktą tenka ir toliau pasilikti tik savo žinią, nes reportažo autorė, Elena Krautter, kaž-

KYLANTIS TALENTAS

Kas turėjo progos girdėti prieš porą metų koncertuojantį Chicagoje Antaną Smetoną, buvo tikrai nustebintas ta nepaprasta pažanga šiame rečitaly, kuris įvyko gruodžio 8 dieną Chicagos Jaunimo Centre.

Jo technika, klavišų užgavimas, apvalus aksominis tonas, įrodo, kad per paskutinius metus jis įdėjo daug pastangų ir darbo, kad pasiekti tobulą techniką.

Tačiau, be technikos, iš menininko reikalaujama pajautimo ir gilaus veikalo supratimo bei įsigilinto autorius dvasinius polėkius, jo išgyventus jausmus.

Ir tik supratęs veikalo turinį, susipažinęs su autoriaus siekiais, menininkas susiduria su dilema, kodėl tuo, o ne kitu keiliu vysto jis kartais aistringą, liūdną ar audringą muzikalę mintį.

Tad be tobulos technikos menininkas, norįs tinkamai interpretuoti muzikinį veiklą, privalo, pirmoje eilėje, susipažinti su autoriaus asmeninių gyvenimu, ieškoti motyvų, kurie vertė veikalo autorių taip, o ne kitaip išreikšti muzikinę mintį ir ieškoti šaltinių, iš kurių autorius sėmėsi medžiagą savo dvasiniams polėkiams. Ir jei juos išanalizavęs menininkas suprato ir jo muzikalinis pajautimas sutampa su autoriaus polėkiams, susidaro tam tikras dvasinis tarpautoriaus ir interpretatoriaus ryšis -- tobulos technikos pagelba menininkas sugeba klausytojus perkelti šimtus metų praeitinį renesanso laikotarpį, į laiko dulėmis apneštas Veno muzikos meno rūmus, kur kadaise karaliavo Haydenas, Beethovenas ir Mozartas.

Ar mūsų kylantis talentas sugebėjo sujungti publiką su praeitimi? Sunku būtų vienaip ar kitaip atsakyti, nes yra daugelis nuomonių, įvairių pažiūrų, vieno ar kitokių menininkui statomų reikalavimų.

Bet jei tatau spręsti iš klausytojų laikysenos, jų reakcijos ir atydos rečitalio metu, tenka daryti išdavą, kad, bent dalinai,

jis atliko savo užduotį.

Jis pradėjo programą Domenico Scarlatti dviem sonatom, kurios kaip ir sudarė pagrindą, ar įvadą į kietas muzikalei reikšmingas, taisyklingas formas, tuo kaip ir parengdamas publiką tolimiesiems muzikos pasaulio variantams. (Kai kam jos atrodė nuobodžios ir neįdomios). Bet sekanti Haydeno Es Dur sonata jau pozityviai nuteikė klausytojus. Pirmoje Allegro daly klausytojai pajuto stiprų muzikalų impulsą, pajuto dvasinį pakilimą, kuris praskambėjo sklandžiai tobuloje interpretacijoje ir paruošė klausytojus į žavingą Adagio, kuris buvo išpildytas su dideliu pajautimu, meile ir įsigiliniu į veikalo dvasią. Atrodo, kad menininkas sugebėjo perkelti klausytojus praeitinį ir prabilti į ją ne savo, bet Haydeno vardu. Ir kai paskutiniai Adagio garsai nuaidėjo ir tylos pauza užviešpatavo salėje, klausytojai nenoromis grįžo iš garsų miraus, iš senos praeities, į realybę.

Ir kai sonatos finalas Presto savo gyvomis energingomis formomis, pilnai suprastas ir tinkamai perduotas klausytojams užbaigė Haydeno muzikalę mintį, auditorija pajuto veikalo grožį, jo dinamišką jėgą ir nemirštamą dvasią.

Sėkė sunkiai suprantama Beethoveno Es Dur sonata. Nors techniškas jos išpildymas buvo nemažai tobulas, bet Beethovenas dvasia dar nepilnai suprasta. Yra muzikų, kurie visą savo gyvenimą studijuoja to genijaus frazių struktūrą, jo matematiškai apskaičiuotus variantus bei moduliacijas, tad ir Antanui Smetonai teks daug laiko pašvesti, kad tinkamai perduoti genijaus staigius iš fortissimo į pianissimo perėjimus. Nėra tai lengvas uždavinys, bet tikėjime, kad laikui bėgant nugalės ir šiuos sunkumus ir sugebės perduoti auditorijai Beethoveno dvasinius pergyvenimus pilnoje tobulybėje.

Antroje programos daly girdėjome Čiurlionio dvi trumpas pjeses. Jos buvo gan kruopščiai paruoštos. Šiek tiek blankiau su-

Antanas Smetona su dr. Steponu Biežiu po koncerto.
V.A. Račkausko nuotrauka

groti Chopino veikalai, išskyrus finale G Moll balladą, kuri Smetonos interpretacijoje buvo kaip ir dezertas puikiai muzikalei puotai.

Bendras rečitalio įspūdis labai ir labai teigiamas. Smetonos pasirinkta kūrinų interpretacija parodė, kad mes turime rimtą talentą, kopiantį į aukščiausias pasaulinių muzikų eiles. Tai sunkus ir nedėkingas, reikalaujantis didelio bei nuolatinio darbo uždavinys. A. Smetona jau 17 metų pašventė studijoms, o galo dar nematyti. Jei jis būtų pasirinkęs kitą profesiją, kaip daugelis mūsų jaunuolių, būtų patogiausiai susitvarkęs, tuo tarpu jis dar tik pradeda kopti į pačias viršūnes. Klausimas, ar jam pasiseks (jis turi didelių šansus) patekti į tų virtuozų skaičių, kuriuos galime ant pirštų suskaičiuoti. Bet, matomai

jam nerūpi patogus materialis susitvarkymas. Jis gyvena dvasinių polėkių dausoje, Jis tenai suranda gyvenimo tikslą ir pilną pasitenkinimą ir, svarbiausia, jis mokosi perduoti tas dvasines gėrybes, kurias kūrė ir kuria. per ilgus šimtmečius muzikos genijai, mums. Už tai mūsų pareiga ne tik džiaugtis, gerbti bei mylėti šį kylantį talentą, bet ir, kiek sugebame, jam padėti.

Chicagos lietuviška visuomenė, atrodo jį įvertino ir suprato. Ji sausakimšai užpildė Jaunimo Centro patalpas. Reikia džiaugtis, kad mūsų prieauglis sudarė didelę daugumą klausytojų, kurie savo rimta laikysena įrodė, kad mūsų jaunoji karta įvertina ir supranta garsų grožį.

A. Kalvaitis

Pianisto Antano Smetonos rečitalis Chicagoje

Gruodžio 8 d. Jaunimo Centre, Chicagoje, įvyko lauktas talentingo pianisto Antano Smetonos fortepiono rečitalis.

Gerokai prieš koncerto pradžią publika užpildė netik visas sėdimas vietas salėje, bet taip pat ir galerijoje, o pradžiai priartėjus teko ir naujų kėdžių pristatyti. Nematyta didelė publikos dalį sudarė jaunimas. Tai nuopelnas

ne vien pianisto, bet ir kitų dviejų faktų, būtent: rengimo komiteto, į kurį uoliųjų Antano Nako ir dr. Stepono Biežio vadovybėje, įėjo be pažiūrų skirtumų svarbiausių akademinių organizacijų atstovai, ir kitas faktas, tai fortepiono muzikos mokytojų Nako, Kučino ir Jakubėno pastangos lietuviškąjį jaunimą mokyti skambinti pianinu. Šiandieną ne-

Birutė Smetonienė tarp dr. Stepono Biežio ir muziko Antano Nako, A. Smetonos rečitalio suruošimo svarbiausių iniciatorių.
V.A. Račkausko nuotrauka

Kelias į kairę

Dirvos konkurse premijuotasis romanas

(27)

Netrukus jis krinta į besąmoninę agoniją. Pasišaukiau budinčią seserį. Leidžiam stiprinamuosius ir skausmą malšinamuosius vaistus. Apšluostau rasojančią kaktą. Manyje virpa gailestis, ir apima didelis išsisėmimas. Ir nuobodu. Baisiai nuobodu. Pasikalbu su seserim ir nusikęstu fotely. Atlošiu galvą, užsimerkiu. Nieko nebeoriu girdėti, nei matyti. Naktį visi ilsisi. Naktis priklauso ir man. Rytoj bus įvairių darbų, ir jie manęs nesigailės. Rytoj bus rytoj. Žmogus turi pasiimti visa, kas jam priklauso šiandien. Naktis priklauso man, mano poilsiui. Buvau pagalvojusi išeiti ir nusūsti mašinoj, bet tenai bus šaltoka.

Ir džiaugiuosi, kad neišėjau. Paryčiui sesuo paliečia mano petį. Kai atsimerkiu, galva parodo į lovą. Iš karto suprantu, kad jis miręs. Prieinu, patikrinu pulsą. Pranas guli ramus ir tylus. Krūtinė nebesikiloja. Būna tik labai truputį pravara; lyg iš nustebo. Akį vokai kiek pakelti; pro juos spinksi užgesęs žvilgsnis. Parodau seseriai, kad užspastų akis. Persižegnoju. Sesuo nuleidžia galvą.

Ir gerai, kad naktį užmigau! Trys laidotuvių dienos būtų užkankinusios. Pušiniams, žinoma, sakiau, kad budėjau, kad Pranas mirė ramiai, vaistams skausmą nuslopinus. Pasakiau ir jo sunkiai prašnibždėtus žodžius. Gaudinosi, verkė. Ir aš verkiau. Ar man tik-

rai Prano gaila? — Nežinau. Bet nesunku pravirkti, kai yra verkiųjų aplinkui.

Marė verkia ir verkia. Tyliai. Nebesiskundžia nei galva, nei vaistų manęs prašo. Su niekuo nesibara. Verkia ir verkia, pripildydama nosinę po nosinės.

— Pranai, Pranai...

Kartais šnibžda pati sau, į karstą žiūrėdama. Tik vieną nervinį priepuolį laidotuvių dienomis parodė. Ėmė bartis ant visų žmonių, kam jie Praną pražudė. Bosas vertęs jį per sunkiai dirbti, tėvai prispaudę prie farmos, kaimynai nepadėję, ponai skriaudę vargšą juodadarbį, daktaras negydęs, o tyčia numarinęs. Į mane piktai žiūrėdama, pasakė:

— O Danguolė — tai kaip velnias...

Nedaug kas išgirdo. Motina subarė Marė, nustumė ją tolyn nuo žmonių.

Pušinis sėdi, lazdelės pasirėmęs, į kartą žiūri ir galvą linguoja. Brūkšteli ranka akis, ūsus ir vėl galvą linguoja, į susirinkusius mažai dėmesio kreipdamas.

Jie nesirūpina laidotuvių reikalais. Kaip vaikai: tik verkia, leidžiasi guodžiam, važiuoja pas Pranuką, linguoja galvomis... O aš tvarkau visus reikalus. Turi būti vienas nepametęs galvos. Antanas? Jis neverkia, bet ir nesirūpina. Didelėmis akimis žiūri į visus, tarpais užsidaro savo klėtėlę. Turbūt, rašo. Ar, greičiausiai, sėdi ir mąsto, skęsta savo neveiklume. Štai ko aš labiausiai jame nepakenčiu! Neveiklumo. Ir dar save laiko amerikiečiu! Sėdi — prasėdi valandas. Mąsto — pramąsto apie niekus. Skandina valandų valandas, dienų dienas. Skandinas pats savy, nematydamas pasaulio. O, smulkmenas jis pastebi! Jis mato ir žino apie kitus. Kaip kiti gyvena, dėl ko jie kenčia, kaip mylisi. kokių turtų pasiekia, kaip žiūri į pasaulį ir kaip nusi-

daug rasite Chicagoje ir jos apylinkėse naujųjų ateivių jaunimo, nesimokančio skambinti pianinu.

Elliniam klausytojui Smetonos skambinimas ir išpildymas paliko gilią įspūdį. Nežiūrint šalto oro ir daug sloguojančių, tyla rodė nepaprastą klausytojų susidomėjimą. Pianistas buvo per šykštus patenkinti publikos pražymą paskambinti kiek virš programos.

Po koncerto pianistas ir Birutė Smetonienė buvo apdovanoti gėlėmis, o ponios Paplėnienė, Biežienė, Matutienė, Stankuvienė, Jurkūnienė ir kitos suruošė kavutę meno galerijos patalpose. Čia gen, konsulas dr. P. Daužvardis, sveikindamas Smetoną džiaugėsi

gausiu jaunimo dalyvavimu. Dar kalbėjo A. Kalvaitis, Jaunimo Centro šeiminių vardu -- kun. V. Kubilius JS, B. Paplėnienė, studentų vardu Litvinas, neolituojančių -- R. Mulokas ir kiti. Birutė Smetonienė dėkodama pastebėjo, kad sūnus Antanas niekur neturėjo tokio pasisekimo ir šilto priėmimo kaip Chicagoje. A. Nakas pažymėjo džiugų reiškinį, kad jaunimas ypatingai uoliai parėmė šį koncertą. Antanas Smetona per pastaruosius porą metų padarė labai žymią pažangą, jo išpildytų veiklų interpretacija buvo labai gili. Antanas Smetona visiems padėjo ir pareiškė, kad jis tikisi ir ateityje nieko neapvilti.

V.A. Račkauskas

GREETINGS and BEST WISHES To Our Friends and Patrons TRIANGLE STAMPING COMPANY

5101 Carnegie Ave.

HE 1-0282

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Wiskey Full Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambassador Vermouth 5th \$0.98

pelno dangų. Jo šeima? Žmona, duktė, sesuo, tėvai? Tai, rodos, jam neegzistuoja.

— Antanai, reikia peržiūrėti Prano dokumentus, sujieškot banko knygelę... — gražiai paprašiau prieš Barčio mirtį.

Ne. Jis, rodos, nei negirdėjo. Jis net nepasidomėjo Barčių popieriais. Marė nesveika. Tėvai seni ir beraščiai. Kas tvarkys? Žiūriu, jau Prano pusbrolis pas Pušinius atsirašęs... Jau kiti giminės susidomėjo, kiek Pranas pinigų palikęs. O Antanas vaikšto, nuleidęs galvą, vieškelio ir švilpauja. Paėmęs į rankas geltoną lapą, stovi ir žiūri į jį valandą; o tų lapų krūvos aplink namus, — nepagrėbstys, nuo takų nenustums. Kalbės apie duoną, filosofuos apie pinigą, o jų uždirbti nepasistengs, net nepasimokys. O aš maniau, kad vyras žmonai — ramybės uostas, medžiaginis užsitikrinimas, apsauga.

Ne, Antanas savo nei kitų apsauga nesirūpina. Tyčia ar netyčia — nežinau. Juk jo tėvai — praktiškiausios žmonės! O Marė ir Antanas — kažkokie nevykėliai. Lyg praktiškų protų atrofija, lyg darbščiųjų Pušinių rankų nuolisis, lyg Dievo bausmė Jį užmiršusiems.

Ar aš ne Pušininė? Ar Prano mirtimi neliečiami svarbiausi mano vyro artimųjų reikalai?

Aš ėmiausi iniciatyvos. Mandagiai išprašiau Prano pusbrolių iš to kambario, kur sudėti šeimos dokumentai, susėmiau visas sąskaitas ir visus apdraudų, pensijos, bankų lakštus. Nuvažiavau su Pušiniu, nupirkom karstą. Priėmiau atsiųstas gėles ir vokelius su Mišių aukomis. Nenumatytais išlaidoms rašiau savus čekius arba traukiau iš rankinuko savas penkines ir pavienius. Atsiskaitysiu paskui. Ar nereikia savybėje padėti?

(Bus daugiau)

Dalis demonstrantų su plakatais reikalaujančių laisvės sovietų pavergtoms tautoms.

D. Peniko nuotrauka

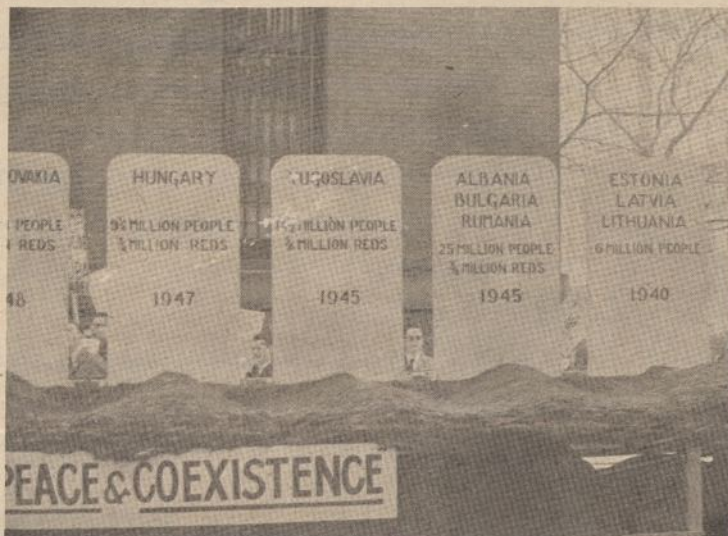
AMERIKIEČIAI STUDENTAI DEMONSTRUOJA UŽ PAVERGJTŲJŲ TAUTŲ LAISVĘ

Gruodžio 8 d. JAV kolegijos studentų organizacija Young Americans For Freedom surengė New Yorke eiseną - demonstraciją, reikalaujanti laisvės pavergtiems kraštams ir griežtos JAV politikos komunizmo atžvilgiu.

Dalyvavo apie 200 -- daugiausia jaunimo. Jų tarpe buvo ir būrelis lietuvių, kurie visi turėjo atitinkamus plakatus. Tačiau ir patys amerikiečiai turėjo plakatų "Free Lithuania" ir pan. Drauge su einančiais demonstrantais važiojo didžiulis sunkvežimis, ant kurio platformos buvo vaizduojamos kapinės su keliais antkapiais. Ant vieno iš jų buvo užrašas: "Lietuva, Latvija ir Estija, 6 milijonai žmonių, 1940". Demonstrantai žygiavo nuo 42 St. per Madison Ave. iki 68 St., kur yra Sovietų delegacijos buveinė. Delegacijos vadovai paprašė audienčios pas sovietų atstovą Zoriną. Jiems buvo teista pasimatyti su pirmuoju sekretorium, kuriam delegacijos vadovai pareiškė, kad jie turi laišką, kurį norėtų perduoti Zorinui. Sekretorius prašė tą laišką perskaityti. Vos žiems pradėjus skaityti, sekretorius suprato, kokia čia delegacija, ir, nebaigus laiško skaityti, juos išvyjo lauk.

Vadovas perskaitė tą laišką visiems demonstrantams. Laiškas visai panašaus turinio, kaip būna lietuvių atsišaukimai tokiose demonstracijose. Lietuvos vardas buvo minimas pirmoj eilėj. Vėliau buvo sugiedotas JAV himnas, kunigas sukalbėjo maldą, ir demonstracija turėjo būti baigta. Tačiau demonstrantai nenorėjo skirstytis ir reikalavo žygiuoti prie Jungtinių Tautų. Taip ir padarė.

Pažymėtina, kad lietuviai, kurie ten dalyvavo, susipažino su

"Tautų kapai" važiuoja New Yorko gatvėmis. D. Peniko nuotrauka

Young Americans for Freedom vadovais, ir atrodo, ateityj gali išsivystyti artimesnis bendravimas. Toks bendravimas gali turėti labai daug teigiamos reikšmės Lietuvos laisvės kovai, nes YAF yra stipri organizacija, turinti skyrius beveik visose JAV kolegijose, ir, kas svarbiausia, pilnai pritaria mūsų laisvės siekimams.

AKADEMINIO SKAUTŲ SĄJŪDŽIO ŽIEMOS STOVYKLA

ASS žiemos stovykla įvyks Wellston, Mich. nuo gruodžio 27 iki sausio 1 d.

Nepriklausą sąjūdžiui galės stovykloje dalyvauti tik užsiregistravę per ASS narius. Jie privalės prisitaikyti prie stovyklos tvarkos ir programos.

Stovyklos viršininkas bus fil.

Viktoras Petrauskas, 6910 So. Fairfield, Chicago 29, Ill. Tel. 434-5678. Registracijos viršininkas -- senj. Juozas Kregždys, 6614 S. Marshall Ave., Chicago III. (HE 4-8799). Stovyklos mokesčiai -- 5 dol. dienai (nakvynė, pusryčiai, vakarienė). Registracijos kaina -- 5 dol. Registruojantis reikia pranešti tikslų atvykimo laiką. Kambariai bus rezervuojami tik užsiregistravusiems.

Stovyklos programoje: dienos metu -- slidinėjimas, o vakarais programą išpildys: gruodžio 28 -- ASS Clevelando skyrius, 29 -- Chicago skyrius, 30 -- Detroito ir Toronto skyriai, o 31 -- beindras Naujų Metų sutikimas. Slidinėjimo aprangą bus galima išsinuomoti vietoje. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į V. Petrauską arba į skyrių ASS pirmi-ninkus.

* AKADEMINIO SKAUTŲ SĄJŪDŽIO Dr. Vydyto vardo studentų šalpos fondas išleido kaledines sveikinimo atvirutes, kaip ir praeityj. Prieš keletą metų šio fondo atvirutės buvo bene gražiausios iš visų lietuviškais motyvais pagamintų atviručių. Deja, šiais metais jų kokybė yra kritusi.

* JUOZAS MIKLOVAS gruodžio 9 d. Akademinių Skautų Sąjūdžio New Yorko skyriaus su-eigoje įdomiai papasakojo savo pergyvenimus studijų metais pavergtame Vilniuje. Išpūdingos studentų eisenos Vėlinių vakarą į Rusų kapus priekyje su lietuviš-

AKIMIRKOS

Kas Gasparo palikta

Praėjusį rugpjūtį Los Angeles Kalvarijos kapinėse atsisveikino su Gasparu Velička. Keli artimiausi draugai dar nusifotografavome prie jo karsto ir vainikų. Spalvotoje nuotraukoje tatpučiai atrodo, žalia pieva, gėlių žiedai -- geltoni, raudoni, mėlyni. Lyg kokia šventė žydinčiame darželyje. Ir tas saulėtas priešpjetis buvo išskirtinai vaikus, šiltas. Toks platus savo padangėmis. Toks lyg netikras, tarsi laikinai mums pasiliekančiams.

Ir po to visa išnyko. Naujai iškasta žemė buvo suberta atgal. Vakarop vainikai suvyto. O kitą dieną kiekvienas iš mūsų vėl tęsėme savo atskirus gyvenimus. Gasparas išėjo begalinės kelionės. Ir tarsi viskas drauge su juo, ir jo daugiau lyg čia nebūta.

O jis juk buvo vienas iš stambiausių lietuviško teatro menininkų. Be abejo, ne kaip aktorius, į kurio laurus jis nepretendavo.

-- Aš galiu daugiau ar mažiaugerai atlikti scenoje visokius vaidmenius, -- kartą pasakojosi Gasparas, -- bet žinau, kad tikrai gerai tegaliu atlikti tik vieną vaidmenį: Lietuvos sodiečio, daugiausia seno sodiečio. Nes aš tą žmogų geriausiai pažįstu ir galiu jį pergventi. Aš taip ilgai gilinau ir studijavau tą žmogų, kad nesigiriant tapau jo "specialistu". Kai kurie aktoriai ar režisoriai Lietuvoje ne kartą yra mane kvietęsi, kaip ekspertą, kai reikėdavo suvaidinti seną sodietį...

Jūsų nustebimui, aukščiau už aktorių Gasparą laikyčiau, kaip dramaturgą, rašytoją, poetą. Berods, o nėra jo išspausdintos nė vienos knygos, o žinoma tik visa eilė pjesių iš rankraščių ar teatrinių patatymų. O jų buvo daug, labai daug. Kai kurie iš mūsų, kurie po jo mirties spaudai teikėme nekrologus, paminėdami jo parašytus veikalus, esame padarę klaidų. Pasirodė, kai vienas kitas iš veikalų, kuriuos skelbėme esant parašytus, dar nebuvo parašyti. O daug ko nepamėnėme, nes nežinojome. Ant surasto, paties Gasparo ranka rašyto lapelio, pasirodo, buvo net 31 jo originalių teatrinių patatymų sąrašas. Ir tai liečia tik veikalus, statytus Amerikoje ir Vokietijoje, vos vieną kitą Lietuvoje, ir nepamini nė vieno trumpesnio radijo vaidinimo, kurių jis galybė yra prirašęs Klaipėdoje ir kurių rankraščių niekas turbūt nebesuras. Jo gausiai pasidarbuota dramaturgijoje.

Betgi aukščiausiai statyčiau Gasparą, kaip lietuviško teatro žmogų, tautinių ansamblių pradininką, beveik mūsų folklorinės "operos" kūrėją. Svarbiausiai, kaip teatralą! Nedaug buvo ir tėra tokių, kurie taip būtų teatrui gyvenę, padarę jį visos savo buities, svajonių, interesų, troškimų, net kraštutiniausių manijų centru. Beveik galima sakyti, kad Gasparui niekas negzistavo už lietuviško teatro ribų.

Teatras jam buvo -- vienintelė ir giliausia tiesa, išmintis, menas, poezija, religija, dora, gyvenimo tikslas ir prasmė.

Ir jis tą vaidmenį vaidino ligi pabaigos. Bet paskutiniai mėnesiai buvo gūdžiai tragiški. Līga ėmė skubiai griauti jo balsą ir kvėpavimą, o aktoriui tai buvo daugiau, negu muzikui Beethoveni netekti girdėjimo. Fizinės jo jėgos silpo dienomis. Ir tai tuomet, kai po ilgų vargų ir laikinių postovių po plačiąją Ameriką, jis Hollywoodo filmų studijoje buvo radęs įmanomo ir pastovaus darbo, ruošėsi rašyti Hollywoodo atmosferos memuarus, naujų dramų, novelių... Ir per tuos paskutinius mėnesius jis begalėjo padaryti kiek užrašų, palaidų minčių, scenų, prabėgančių posakių, paradokso. Jau stigo jėgų kokią stambesnę darbą užbaigti.

Ilgą laiką jis buvo rūpestingai globojamas svetingos Puikūnų šeimos. Po operacijos kiek pasitaisė, "pailsėti" jis persikėlė pas savo bičiulį baletininką Jaunio Podžiūną. Netrukus ėmė gesti, nykti ir mirė. Paskutinėmis sa-

vaitėmis pareiškė pageidavimą dėl savo literatūrinio palikimo (kitokio turto neturėjo ir nebuvo reikalo apie tai rūpintis). Jis norėjo, kad tą jo palikimą peržiūrėtų ir paglobotų jo šeimininkas Jaunio Podžiūnas, jo Los Angeles teatrinės veiklos artimiausias tartininkas Vladas Gylis ir šių žodžių sakytojas.

Taip mums trims ir atiteko ta įdomi, sunki ir atsakinga pareiga. Turėjome keletą pasitarimų ir porą ilgai trukusių nuodugnių peržiūrėjimų.

Ką radome, tai buvo vis rankraščiai, korespondencija, užrašai, nuotraukos. Giminės atsiliepė, prašydami jiems persiųsti palikimą. Betgi tikrąją tradicinę prasme palikimo nė nebuvo. Tik popieriai. Radę teatro pjesių kopijų, nuotraukų, kiek asmeninių laiškų, juos išsiuntėme giminiams.

Visa kita, kas liko, tai juodraštinė, neapdorota, padrika, be datų ir net be puslapių numeracijos literatūrinė medžiaga. Įdomi ir vertinga, bet pirmiau ją reikėtų sutvarkyti, suskirstyti, atrūšiuoti, iširti ir apdoroti. Tai būtų gana didelis, ilgas ir sunkus darbas, reikalaujantis specialaus nusimanymo ir kvalifikacijų. Todėl tą medžiagą dalį, vaduodamiesi vėlionies pageidavimu, nutarėme palikti ir pasaugoti, kol kada susidarys sąlygos panaudoti, kas vertinga ir galima.

Dviejų dalykų, kurių tikėjomės, betgi neradome. Pirmą, tai dramos veikalas "Magužė", kurią nekrologistai skelbė, kaip vėliausią Veličkos kūrinį. Gasparas, jau sirgdamas, tą veikalą pažadėjo Los Angeles Mažosios Lietuvos bičiulių parengimui. Drama iš klaipėdiečių gyvenimo buvo "parašyta", bet tik jo galvoje ir širdyje. Niekur neužtikome pėdsakų, kad ji būtų išdėstyta ant popierio.

Taip pat ir su Hollywoodo memuarais. Jų parašyta tik tiek, kiek dar jam gyvam esant buvo atspausdinta "Lietuvių Dienų" magazine. Gasparas apie tuos memuarus kalbėjo su daugeliu ir per ilgą laiką. Kai jį išlydėjau operacijai, specialiai buvau užsiminęs, ir jis tvirtai tada atsakė: O! jau gerai įpusėjau, -- baigsiu, kai sustiprėsiu... Jis pasakodavo labai sultingų anekdotų iš tos būsimos knygos, aiškino jos tikslą ir rėmus. O rankraščių tačiau neradome nė vieno užbaigto naujo puslapio, tik įvairių atskirų pastabų, vaizdų, filosofijos, šiaip "akimirku", kurios gal buvo numatytos šiai knygai, o gal tik taip sau užrašytos.

Šią knygą Gasparas irgi tebeturėjo galvoje, ir buvo taip įsigyvenęs, kad jei ką ta tema pasakodavo, tai lyg iš rašto skaitė.

Jei ne liga ir mirtis, abi knygas jis tikriausiai būtų užrašęs.

Literatūriniam palikime netikėtai radome vieną dalyką, kurį jaučiamas pareigos paskelbti jau dabar visuomenei, nes jai jis skirtas. Tai bloknotas surašyti šeši puslapėliai, kurie pavadinoti "Mano testamentas".

Tai yra tikrasis dvasinis Gasparo Veličkos testamentas, originalus, labai būdingas mūsų dabartinio lietuviško likimo laikotarpiui, graudus, rimtas, ironiškas, ir galbūt svarbus. Iš to testamentą matome, su kokiomis nuotakomis ir mintimis mirė mūsų lietuviško teatro tikras ir jautrus menininkas, gilus, sunkiai prilijstamas patriotas.

Testamentas, kaip ir dauguma Gasparo rašinių be datos. Bet iš aplinkybių atrodo, kad tą bloknotą jis naudojo paskutiniaisi savo gyvenimo mėnesiais, gal paskutinėmis savaitėmis. Testamentas rašytas rašalu, o užbaigiamojo puslapio apačioje dar prirašyta pieštuku žodžiai, skirti savo brangiausia draugui Vaclovui. Juo jis laikė savo studijų draugą, Lietuvoje likusį teatro aktorių Vaclovą Ivanaušką.

PS. Sekančiame numeryje "Akimirka" priklausys G. Veličkai.

Scenos Darbuotojai sausio 5 ir 6 d. Chicagoje Jaunimo Centre vaidins D. Niccodemi 3 veiksmų komediją Gatvės vaikas. Režisuoja A. Dikinis. Dekoracijos J. Daugvilos. Nuotraukoje Alė Kėžėlienė, Elena Blandytė, Alfa Brinka, Edvardas Radvila ir Algimantas Dikinis repetacijos metu. P. Petručio nuotrauka

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

**5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS**

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS

**ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.**

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330

GREETINGS and BEST WISHES

WIEHN'S BAKERY

For GOOD Baked Goods - See WIEHN'S

704 EAST 185th ST.

KE 1-0650

GREETINGS and BEST WISHES

MEIRING MILLINERY

WE CARRY THE LATEST STYLE HATS

5724 Lorain Ave.

ME 1-2773

BEST WISHES
To All the Lithuanian People
COUNCILMAN
STEPHEN E. GASPAR
WARD 29th

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People
FROM
MAYOR RALPH S. LOCHER
AND
BRONIS J. KLEMENTOWITZ —
LAW DIRECTOR
EDWARD C. KNUTH —
FINANCE DIRECTOR
VINCENT M. DeMELTO
UTILITIES DIRECTOR
WILLIAM J. ROGERS —
PORT CONTROL DIRECTOR
LOUIS L. DRASLER —
SERVICE DIRECTOR
M. LAVIMIA WARNER —
WELFARE DIRECTOR
JOHN M. McCORMICK —
SAFETY DIRECTOR
HAROLD G. LAUSCHE —
PROPERTIES DIRECTOR

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

JUDGE
Bernard J. Conway
MUNICIPAL COURT

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People
CHIEF JUSTICE
August Pryatel
CLEVELAND
MUNICIPAL COURT

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

MES GROJAME JUMS

Nežiūrint į tai, kad KorpiNeo-Lithuania išleista "Mes Grojame Jums" plokštelė niekur nebuvę garsinama, išskyrus paskelbimą per lietuvių radijo valandėlę "Lithuanian Voice", ji buvo išpirkta labai trumpu laiku. Antroji plokštelė siunta (45 plokšt.) Detroito yra gauta bet jau išanksto užsakyta 30, taigi laisvam pardavimui yra likę tik 15 plokštelių. Plokštelių bus ir toliau galima gauti Neringos krautuvėje šį sekmadienį nuo 10 iki 11 valandos.

ATIDARYTAS "DARIAUS IR GIRĖNO" KLUBO BARAS

Pereitą trečiadienį t.y. gruodžio 5 d. 1 v. p.p. buvo atidary-

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudosi reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudosi įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTH-WEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

ATSTOVAS
VYT. SENKUS
WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

GREETINGS and
BEST WISHES

LUCY'S BAKERY
and
STRUDEL SHOP

12516 Buckeye Rd.

SK 2-0828

BEST WISHES

NELSON'S

FAMILY STYLE
RESTAURANT

Private Parties
— Banquets

Wedding Anniversaries

Open Daily — 5 P. M.

Sundays 12 to 7 P. M.

1422 ADDISON ROAD

EX 1-4000

tas Lietuvių namuose "Dariaus ir Girėno" klubo baras.

Per pirmas tris dienas jame atsilankė didelis būrys svečių. Jei ir toliau taip seksis, tai dėl namų skolos išmokėjimo nereikės sielotis.

J.G.

LIETUVIŠKA EGLUTĖ ISTORINIAM MUZIEJUI.

Kiekvienais metais prieš Kalėdas Detroito Istorinio Muziejaus vadovybė organizuoja Kalėdų papročių atvaizdavimą įvairiose tautose pavadinta "Christmas in Many Lands" ir kviečia tautines grupes papuošti eglutes savo tautiniais motyvais.

Jau kelinti metai iš eilės ir lietuvių eglutė, papuošta žaislais, pagamintais iš šiaudelių, stovi tarpe kitų tautų eglučių, suaprašymu mūsų kalėdinių papročių.

Šiemet, taip pat kaip ir kitais metais, Muziejaus vadovybei prašant, Skautai Akademikai papuošė lietuvišką eglutę, kuri savo puošnumu išsiskiria iš kitų.

Eglutė randasi Detroit Historical Museum, 5401 Woodward Ave. ir stovės iki Kalėdų. Ją galima pamatyti Muziejaus lankymo laiku.

MIAMI

MAIRONIO MINĖJIMAS

Gruodžio 30 dieną, 5 v. p.p., sekmadienį, Miami Lietuvių Piliečių Klubas patalpose, 3655 N. W. 34 Street, Miami, Floridoje, įvyks Maironio minėjimas.

Programoje numatyta rašytojo kun. St. Budavo paskaita, deklamacijos, Miami lietuvių choras ir solistai. Be to, mažytės Miami lietuvių pirmą kartą pasirodys viešai scenoje.

Kviečiame visuomenę atsilankyti į šį iškilmingą minėjimą

BOSTON

* LAISVĖS KOVŲ DAINOS -- geriausia švenčių dovana. Užsakykite pas Romą Jasiūną, 253 Gold St., So. Boston, Mass. Galima užsisakyti telefonu AN 9-1676, bus pristatyta į namus.

* DIRVĄ 1963 metams galima užsisakyti ar pratęsti prenumeratą pas Igną Vileniškį, 862 E. 5th St., So. Boston. Taip pat primami ir skelbimai. Paskambinkite telefonu AN 8-8384.

* NEPAMIRŠKITE REZERVUOTI vietą N. Metų sutikimui T-nės S-gos namuose. Tai bus viena jaukiausių vietų gražiam Naujų Metų sutikimui.

* GRUODŽIO MEN. 20 DIENĄ nepamiršk atiduoti balsą už geriausius kandidatus į Lietuvių Pil. Dr-jos renkamus organus.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

RABB JOSKA'S GYPSY CELLAR

11123 BUCKEYE RD.

WE SPECIALIZE IN CHICKEN, PAPRIKASH
AND HUNGARIAN STEAK BROUGHT TO YOU
ON A WOODEN PLATTER

Call GA 1-9220

Greetings and Best Wishes to the Lithuanian People

SOLLIE DELICATESSEN
FINEST CHOICE DELICATESSEN

14700 Kinsman Road

Call SK 1-4144

GREETINGS and BEST WISHES

QUA BUICK INC.

BUICK—OPEL—RENAULT—
PEUGEOT

10250 Shaker Blvd.

RA 1-6000

GREETINGS and BEST WISHES

WILSON and CO.
INSURANCE

ALL KINDS OF INSURANCE

11800 Shaker Blvd.

Call WY 1-5800

GREETINGS and BEST WISHES

MELROSE DISTILLERS, INC.

GOLDEN WEDDING — ECHO SPRINGS
OLD CHARTER — MELROSE FARE

SCOTTISH MAJEST. and CANADIAN
MELROSE VSOP.

PLEASE PATRONIZE THESE BRAND'S

CL 2-5700

GREETINGS and BEST WISHES

JUDGE

ALBERT A. WOLDMAN

JUVENILE COURT

WILLIAM GINTER

BAILIFF

GREETINGS and BEST WISHES

FROM A FRIEND

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

UNITED PROVISION

2269 ST. CLAIR AVENUE MA 1-6125

CLEVELAND and COLUMBUS, OHIO

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

FROM

JUDGE

THEODORE M. WILLIAMS

MUNICIPAL COURT

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Vilties Draugijos vice-pirmininkas inž. Brutenis Veitas, inž. Rom. Veitui ir inž. Juozui Grinai talkininkaujant, pagal jų paruoštą iš anksto planą, gruodžio 15 d., perstatė Vilties spaustuves mašinų išdėstymą, kartu paruošiant vietą naujoms spaustuves priemonėms. Netrukus Dirvos redakcijos patalpos tilps vienoje iš Baltic Prekybos namų iki šiol nuomotoje patalpoje ir įėjimas į Dirvos redakciją bus iš gatvės, ne iš kiemo galo, kaip kad buvo iki šiol.

Inž. Br. Veito, gyv. Pittsburghe, atliktas darbas ir talka sudaro sąlygas našesniai leidyklos veikimui.

• Vietoj Kalėdų sveikinių, Vytutas ir Aniceta Giedraičiai pasaukojo Vasario 16 Gimnazijai, Vokietijoje.

Radijo valandėlės jaunimui

Mielai išklausėme š. m. gruodžio 7 d. Tėvynės Garsų transliuojamą programą "Grybų karas" pasaką. Girdėjome ir organizatorių pasisakymą, kad radijo valandėlės, kaip viena iš stipresnių, šalia mokyklos, ugdymo priemonių bus girdimos kiekvieną mėnesį, pasukutinį penktadienį. Ir kai vieną iš vadovų pasiklausiau, ar Kalėdų šventėms girdėsime irgi ką nors, tai atsakė, kad rengiamas vaizdelis, kurį girdėsime gruodžio 22 d., 8 val. vakaro.

Taigi, nenuvertinkime gražių pastangų, nepraleiskime valandėlių: jos mielios jaunimui, bet nemažiau ir senimui.

• Baltic Delicatessen praneša savo gausiems klientams, kad mes jau esame pasiruošę Kalėdų šventėms. Pas mus jūs galėsite gauti viską Kūčioms, kaip maltų aguonų, džiovintų vaisių kompotui, sližikų, įvairių rūšių grybų, įvairiausių silkių ir žuvelių, bulvinių miltų, bruknių, burokėlių ir

daugybę kitų dalykų.

Dėl Kalėdų mes turime rūkytų kumpių, skilandžių, palengvųjų, dešrų, o šeiminiškės čia galės gauti įvairių kepinų miltelių, vaflių, kvapų ir t.t.

Dovanų skyriuje mes pasiūlome šokoladinių saldinių puikiose dėžėse, įvairių kvapų ir odekolonų specialiai kalėdiniuos įpakavimus; be to priešais esančiuose Lietuvių Prekybos Namuose jūs galėsite padidinti dovanų pasirinkimą tautiškais dalykais.

Pas mus galėsite įsigyti ir įvairių gėrimų, kaip vynų, šampanų, alaus ir vaisvandenių, bei jiems uždažyti sunkų.

Darbo valandos švenčių metui bus sekanti: kasdien nuo 7 val. 30 min. ryto ligi 8 val. vakaro. Sekmadienį darbo valandos bus nuo 8 val. 30 min. ligi 4 val. p. p. Kūčių dieną krautuvė bus atidaryta ligi 6 val. vakaro. Prašome atkreipti dėmesį, kad ateinantį sekmadienį bus prailgintos darbo valandos. Prašome pasinaudoti tuo, kad būtų sumažinta Kūčių dienos spūstis.

Tortų užsakymai bus primami ligi šeštadienio vakaro, o didesniųjų tortų ir vainikų ligi penktadienio vakaro.

• Paskutinis pranešimas bendrų Kūčių reikalui. Paskutinis įsiregistravimas į bendras Kūčias bus galutiniai baigtas šį penktadienį. Kadangi kai kurie iš bendrų Kūčių dalyvių norės eiti išpažinties ir prie Komunijos, tad kad jiems nesisudarytų kliūčių, vakarienę pradėsime labai punktualiai — 9 val. Prašome nepavėluoti nei vienos minutės. Tad kas dar norėtų praleisti Kūčias jaukioje tautiškoje ir krikščioniškoje nuotaikoje, pasinaudokite ir užsiregistruokite — Baltic Delicatessen krautuvėje.

• Mėlynasis Kryžius (Blue Cross) praneša siekias 25,9 % padidinti apdraudos mokesčius. Didėjančios ligonių sąskaitos nurodomos siekiamo pakėlimo priežastim. Mokesčių pakėlimas palies 1,800,000 Ohio gyventojų. Pakėlimas numatomas nuo 1963 m. kovo 1 d.

• Lithuanian Village akcijas perkant, jūs neaukojate, o investuojate savo sutaupas į pelningą verslą. Visi lietuviai privalėtų prisidėti prie lietuvių imonės ugdymo ir plėtimo. Tat — pirkime visi Lithuanian Village akcijas.

MES GROJAME JUMS

Lietuviška šokių muzikos plokštelė, įrota Neo-Lithuania orkestro, gaunama Dirvoje. Kaina — 5 dol.

Plokštelę clevelandiečiai gali įsigyti darbo valandomis ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. p. p.

VISAIS APDRAUDOS REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraitis į atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

PRIVALO PARDUOTI!!!

3 miegamų mūrinis bungalov, rūšys, papildomas šeimai kambarys, 1½ garažo.

RE 1-9470

HEARING AIDS

VISKAS
AUSYJE
\$99.50

Skambinkite MA 1-0440
arba rašykite
ACOUSTICON OF
CLEVELAND
845 Prospect Ave.

For Rent

4024 E. 26th NEWBURGH HGTS. era. 4 Rooms down \$70.00. 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quick clean apt. Basement, yard. BR 1-2900 — IM 7-7080.

HELP WANTED MALE

LAYOUT MEN
Experienced in structural layout
BARTLETT-SNOW
PACIFIC
6200 Harvard
(144, 145, 146)

PHYSICIAN

Ohio M. D. license, few hours for week at your convenience.
No House calls. Salary.
TR 1-5867 AC 1-3585
(145, 146, 147)

HOUSE FOR SALE

Newburgh Hgts 4024 E. 26. By Owner. (2) 4 Room suite. (2) 4 Room suite. Private Bath, gas furnace. Must sacrifice. \$15,400. Phone 883-9856 — after 6 P. M. IM 7-7080. (144, 145, 146)

BEST WISHES To All the Lithuanian People THE EXCELSIOR VARNISH WORKS INCORPORATED

1228 West 74th Street

GREETINGS and BEST WISHES

KENT FLORIST INC.

FLOWERS OF DISTINCTION

12432 Cedar Road YE 2-8340 — 2-8841
Cleveland Heights 6, Ohio
SPECIALISTS IN OVERSEAS GUARANTEED
FLORAL DELIVERIES

GREETINGS and BEST WISHES

A. D. PELUNIS OLDSMOBILE INC.

SEE THE NEW

1963 OLDSMOBILE

13123 Detroit Ave.

AC 6-6433

24 valandų patarnavimas Tel. 942-8038

J. S. AUTO SERVICE & SALES

Didelis pasirinkimas geros rūšies vartotų mašinų.

Dažoma karštais purkštuvais — taisomos karoserijos — motorai — bėgiai — sankabos — stabdžiai.

J. ŠVARCAS
savininkas

35571 Vine Street
Eastlake, Ohio

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

HOUSE FOR SALE

FIRST SHOWING

GRACIOUS ULTRA-MODERN, NEW 3-BEDROOM, BI-LEVEL BRICK AND FRAME HOME SITUATED ON A LARGE 75x150-FT. LOT WITH PANORAMIC VIEW OF OAKWOOD GOLF COURSE.

1751 WARRENSVILLE CT. RD.

(Corner Windworth Rd.)
KITCHEN: FORMICA WALNUT-GRAINED CABINETS, BUILT-IN OVEN AND RANGE, DISHWASHER, DISPOSAL, UNUSUAL CLAY TILE BACK-SPLASH WITH CORRUGATED COLORS.

L-SHAPE LIVING AND DINING ROOM WITH BUILT-IN CHINA CABINET, CATHEDRAL BEAM CEILING WITH ELEGANT LIGHTING FIXTURES AND ANTIQUED GOLD WROUGHT IRON RAILINGS.

SPACIOUS ENTRANCE FOYER WITH TILE FLOOR, FAMILY ROOM WITH MAHOGANY PANELING, AND LOUVERED BI-FOLD CLOSET DOORS. LARGE UTILITY ROOM, HOT WATER, GAS-FIRED AMERICAN STANDARD BASEBOARD HEATING UNIT, GLASS-LINED HOT WATER TANK, STONE-LINED SMOKELESS AND ODORLESS INCINERATOR, 220 ELECTRIC OUTLET, PLUS CONNECTIONS FOR WASHER AND DRYER. LARGE LAVATORY WITH BUILT-IN VANITY.

3 TWIN-SIZE BEDROOMS. EXQUISITE CLAY TILE BATH WITH BUILT-IN VANITY, 2 COLORED ROUND SINKS AND STALL SHOWER, LARGE MIRROR AND COSMETIC BOX WITH SLIDING DOORS.

2½-CAR ATTACHED AND PLASTERED GARAGE WITH OVERHEAD FINGER-CONTROLLED SINGLE DOOR AND ENTRANCE DOOR. APPROX. 1975 SQ. FT. LIVING AREA. MANY OTHER LOVELY FEATURES.

WILL TRADE FOR OLDER PROPERTY

OPEN SUN. 1 TO 6 P. M. OTHER DAYS BY APPOINTMENT

A. SIEGLER & SONS

BUILDERS — REALTORS

OFFICE OPEN DAILY TO 9 P. M.

MEMBERS OF SE MULTIPLE LISTING

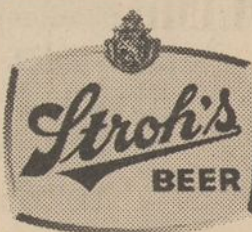
5117 LEE Rd.

MO 2-7300

GERIAUSIAS ŠVENTĖMS

Švenčių laikas, tai laikas patiekti geriausią... Stroh's... ant ugnies virtą skaidriam malonumui. Būk pasiruošęs maloniam draugų ir kaimynų vizitui. Turėk po ranka dėžę Stroh's. Visuomet geriausios kokybės... visur populiariomis kainomis!

šviesesnis
skanesnis
ugnim
virtas

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

DIRVA

Nr. 146

1962 m. gruodžio 19 d.

KAS IR KUR?

• **Dail. Romo Viesulo** piešinių papuoštas šio Dirvos numerio pirmasis puslapis.

• **Clevelando vyrų oktetas** vasario 2 d. koncertuos New Yorke. Kvietė Akademienio Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius.

• **Dail. Adomas Galdikas** dalyvauja amerikiečių "The Society of the Contemporary Four Arts" parodoje, kuri vyksta gruodžio mėn. 7 — 30 d. Palm Beach, Floridoje.

Whitney Museum of American Art direktorius Lloyd Goodrich atrinko šiai parodai kurinius, dailininkų prisijungus iš visos Amerikos.

• **Stella Abraitienė, ALT S-gos** pirm. Vytauto Abraitio žmona, gruodžio 14 d. iškrisdavo į Floridą dvim savaitem atostogų.

• **Jurgis Kiaunė, ALT New Yorko** pirm. šiemet vadovaus vietos Vasario 16 dienos minėjimui, kuriam jau aktyviai ruošiamasi.

• **Juzė Augaitytė**, keletą metų sėkmingai vadovavusi Lietuvos Moterų Atstovybės klubui Philadelphiaje, neseniai įvykusiame susirinkime vėl perrinkta to klubo pirmininke.

• **Akt. Vitalis Žukauskas**, po gastrolių su Hartfordo vaidintojų trupe, pastaciausia "Mokyklos Draugai", ruošiasi naujam veikalui.

• **Valerija Butkienė** gruodžio 9 dieną atšventė vardadienį arumų bičiulių tarpe savo namuose, Great Neck, N. Y.

• **L.S.T. Korp. Neo-Lithuania ir L. T. Akad. Sambūris** Chicagoje, Mid-west viešbučio patalpose rengia savo tradicinį Naujųjų Metų sutikimą. Gros Korp. Neo-Lithuania orkestras ir svečiai bus vaišinami savų šeiminių pagamintais valgiais.

Kolegos neolithuanai ir sambūrio nariai su savo bičiuliais kviečiami drauge sutikti korporantiškoje nuotaikoje šiuos Naujuosius Metus.

Staliukus galima užsisaityti kasdien nuo 7-9 val. p. p. pas kol. Juozą Žemaitį — tel. HE 6-2231, 7056 South Campbell Ave. ir Juozą Žvynį — tel. PR 6-1349, 6428 S. Campbell Av. iki š. m. gruodžio 28 d.

• **Kalėdų ir Naujų Metų proga** Dirva neišeis trečiądieniais, gruodžio 26 d. ir sausio 2 d.

Apgailestaujame, kad giliam sniegui užpusčius Clevelandą paštas neateina įprastu laiku ir kai kurios korespondencijos pavėluos pasirodyti. Taip pat sniego užkluptuose rajonuose paštas gali pavėluotai pristatyti Dirvą prenumeratoriams.

• **Pianistas Antanas Smetona** po savo rečitalio Chicagoje Lietuvos žurnalui paremti iš savo honoraro paskyrė 200 dol.

• **New Yorko vyrų oktetas** sekantiems metams išsirinko savo reikalų vedėju Romą Kežį, 62-15 69 Pl., Middle Village 79, N. Y. Iki šiol šiose pareigose buvo Vytautas Alksninis. Okteto vadovas yra Aleksas Mrozinskas. Dainuoja — pirmi tenorai: Alfonsas Ilgutis ir Vytautas Daugirdas, antri tenorai: Romas Kežys ir Juozas Nakutavičius, baritonai: Kęstutis Simanavičius ir Vytautas Alksninis. Pasikutinis oktetą pasirodymas buvo gruodžio 1 d., kur atliko dalį programos Lietuvos Bendruomenės New Yorko Apygardos rengtame Maironio minėjime. Ateinantis oktetą pasirodymas bus sausio 19 d. Klaipėdos krašto atgavimo minėjime, New Yorke.

• **Jaunimo organizacijų vieningumas** buvo gražiai išreikštas Lietuvos Bendruomenės rengtame Maironio minėjime New Yorke, kur prie Maironio paveikslą garbės sargyboj stovėjo šių organizacijų atstovai: studentų skautų Korp! Vytis, Lietuvos Vyčių, "Tauro" tunto, Korp! Neo-Lithuania, Akademikų Skautų Draugovės ir Studentų Ateitininkų S-gos. Paveikslą gėlėmis papuošė "Maironio" vardo šeštadieninės mokyklos mokinės.

• **L. Bražėnaitė** pravedė pašnekesį Akademikų Skautų Draugovės New Yorko skyriaus sueigoje apie reikalą ir galimybes studentams įsijungti į antikomunistinę veikimą.

ATSIŪSTA PAMINĖTI, Stasio Santvaro peozijos rinkinys Aukos Taurė. Išleido J. Kapočius, 265 C St., So. Boston, Mass. Viršelį piešė dail. Telesforas Valius, 152 psl. Kaina nepažymėta.

A. A.

STEFANIJAI PAULIUKONIENEI

mirus, giliausią užuojautą reiškiamė dukteriai G. KISELIENEI, p. R. PAULIUKONIUI ir jų šeimoms.

Dalia ir Jonas Maurukai

ONAI VIZGIRDIENEI

mirus, jos dukras — MARIJĄ ORANTIENĘ, JADVYGĄ MATUSEVIČIENĘ, sūnų VALIŲ, taip pat ir jų šeimas nuoširdžiausiai užjaučiame ir kartu liūdime

Stasys ir Juzė Orantai

Tėvas dr. J. Kubilius ir John J. Kazanauskas, Mutual Federal Bendrovės Chicagoje Prezidentas, geroj nuotaikoj jezuitų suruoštame metiniame bankete, gruodžio 2 d. Jaunimo Centre Chicagoje.

LOS ANGELES LIETUVIŲ ŽINIOS

• **ASS Los Angeles skyriaus** naują valdybą sudaro: Saulius Naujokaitis — Korp! Vytis pirmininkas, Birutė Lembergaitė — A. S. D. pirmininkė, A. S. D. kandidačių globėjos pareigas eina Birutė Klorienė. Valdyba tolimesniai veiklai pramato dalyvauti LITUANUS vajuje, suruošti Akademinius pusryčius Kalėdų rytą, ir prisidėti prie Los Angeles skautų Kaziuko mugės rengimo.

* **TAUTINIŲ NAMŲ** Bendrovės rengiamas Naujųjų Metų sutikimas prasidės 9:30 val. vakaro, gruodžio 31 d. Tautinių namų salėje, Vietų skaičius ribotas. Rezervacijos priimamos iki gruodžio 24 d. Kreiptis į P. Skirmaną 2216 Brier Ave., Los Angeles 39, No. 5-0794 arba į Vladą Gilį, 3636 Seneca Ave., L.A. 39, NO 3-5679.

* **VIOLETA KAROSAITĖ** IR JAUNUTIS PUODŽIŪNAS bale-

to menininkai, Kalėdų šventėms rengiasi važiuoti į Chicago, pas V. Karosaitės tėvus. Abu baleto menininkai gruodžio 2 d. kartu su amerikiečiais artistais, dalyvavo meno programoje, surengtoje karių klube Hollywoode, Calif.

* **KAZYS STATKUS**, Tautinės S-gos narys, buvo susirgęs ir apie porą savaičių negalėjo iš namų išeiti. Statkų šeima iš Vokietijos buvo emigravę į Australiją. Dabar gyvena Los Angeles mieste.

* **ALEKSANDRA VILČINSKĖ**, 60073 Ruby Pl., Los Angeles, turėjo sunkią inkstų operaciją.

* **A. BOREIŠIS** su žmona iš Detroito, Mich., atvyko į Los Angeles ir čia apsigyvens.

* **TEVYNĖS MYLĖTOJŲ** DJOS 8-ta kuopa Los Angeles mieste imasi iniciatyvos surengti kompozitoriaus Miko Petrausko paminėjimą. Šįmet suėjo 25 metai nuo Miko Petrausko mirties, o kitais metais sueis 90 metų nuo jo gimimo.

KALEDŲ ŠVENTĖS ir NAUJIEJI METAI tesuteikia naujo ryžto ir ištvermės mūsų bendrojo kovoj už Lietuvos laisvę.

Vilties Draugijos nariams, Dirvos rėmėjams ir bendradarbiams ir visiems geros valios tautiečiams linkime skaidrios švenčių nuotaikos ir viltingesnių Naujų Metų.

Vilties Draugijos Valdyba ir Dirvos redakcija

Mieliems draugams ir pažįstamiems iš visos širdies linkiu linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų. Nuolat negalvodama, negaliu taip, kai kadaise, nors trumpu, nuoširdžiu žodeliu perduoti savo linkėjimus.

Atleiskite!

Jūsų

S. Smetonienė

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų savo artimiesiems, gimnaičiams, draugams ir pažįstamiems linki

REGINA ir VLADAS RAMANAUSKAI su šeima

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖ sveikina Dirvos skaitytojus ir bendradarbius su šv. Kalėdomis ir linki visiems nuotaikingų švenčių bei daug laimės ir sveikatos Naujuosiuose Metuose!

VALDYBA

JOHN J. KAZANAUSKAS
Prezidentas

PETER KAZANAUSKAS
Viceprezidentas

CASIMIR G. OKSAS
Viceprezidentas

STEPHANIE SIMONAITIS
Sekretorė-Iždininkė

ANTHONY L. LAPINSKAS
Advokatas ir Asist.
Sekretorius-Iždininkas

DIREKTORIAI

JOHN J. KAZANAUSKAS
PETER KAZANAUSKAS
JOSEPH W. KILIKEVICIUS
PETER KRAUJALIS
ANTHONY L. LAPINSKAS
WALTER MISEVICH
CASIMIR G. OKSAS

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

2202 WEST CERMAK ROAD
CHICAGO 8, ILLINOIS

Darbo valandos:

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 2 val. po pietų. Trečiadienį uždaryta visą dieną.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS.

